

locuri. Astfel, referindu-se numai la băjenarii din Ilfov, din cele peste 800 de familii existente aici în 1834, pe la carantine au intrat numai 669 de familii, iar restul prin alte puncte. Nu mai vorbim de trecerea băjenarilor români în Oltenia, care n-au intrat prin cele trei carantine. Treceți la nord de Dunăre se mai fac și în anii următori, 1831 și 1832, așa cum se va vedea mai jos.

Situația băjenarilor din Țara Românească. Reîntoarceri peste Dunăre. Cei dintii băjenari sosiți în țară au aflat cu bucurie de scutirea de dări ce li se acorda pe timp de opt luni de la așezarea lor. După trecerea acestui termen, dar și pînă atunci, zapcii județelor au început să acționeze. Aceasta a determinat pe unii băjenari să se plîngă Divanului sau să se ascundă, pe alții să treacă dintr-un județ în altul¹, să se împotrivescă, utilizînd chiar violența, sau să se gîndească la o întoarcere peste Dunăre. Astfel de plîngeri au adresat Divanului băjenarii bulgari așezați în satele Fundulea, Brănești, Pirlita², Mănăstirea, Piteasca, Luica, Ulmeni³, Dudești⁴, Vărăști, Valea Dragului, Călnău⁵ (Ilfov) Mitropolia (Teleorman). Băjenarii bulgari stabiliți la Caraasan și cei români de la Chirnoși s-au ridicat cu forța împotriva zapciilor, pentru potolirea lor făcîndu-se apel chiar la unități din armata rusă ce se aflau în țară⁶. Abia în august 1830, în împrejurări cunoscute, s-a publicat « Așezămîntul » special, care acorda o scutire totală de dări pe trei ani și plata lor pe jumătate pe următorii șapte ani⁷. Pînă atunci însă băjenarii au început să se frămînte.

Cei dintii care s-au gîndit la o reîntoarcere peste Dunăre, în iunie 1830, au fost turtucăienii — în majoritate români — care trecuseră la Chirnoși. De altfel, aceștia declaraseră, cu prilejul înregistrării lor în 1829, că vor trece din nou peste Dunăre după încheierea păcii⁸. La rîndul lor, turcii au făcut, ca de obicei, eforturi pentru a readuce în sudul Dunării această numeroasă și mai ales ieftină mîna de lucru. Intervențiile lor au fost multiple și insistente.

Încă din iunie 1830, pașa Vidinului și El Said, pașa Rusciukului⁹, au intervenit la Kiselef pentru a permite, potrivit tratatului de la Adrianopol, reîntoarcerea băjenarilor, dacă aceasta era dorința lor. Divanul a târăgănat lucrurile în așteptarea publicării « Așezămîntului », ale cărui prevederi avantajoase pentru băjenari i-ar fi putut reține. Deoarece și alți băjenari începuseră să facă cereri de reîntoarcere, s-au cerut de la Chirnoși cîteva familii, în a căror prezență s-a citit, în Divan, « Așezămîntul » moldovean după care urma să se elaboreze și cel din Țara Românească. Nici aceste promisiuni nu au înduplecat pe băjenari să rămână, motivul reîntoarcerii fiind că peste Dunăre își aveau « casele, viile și celelalte coprinsuri ale lor, iar aici nu au nici unele de acestea ». Cînd Divanul le-a cerut să aducă mărturie scrisă din partea tuturor

¹ Vezi, de pildă, mutarea băjenarilor bulgari de pe moșia Făurei (jud. Buzău) la Scorțaru (jud. Brăila) și conflictul lor cu arendașul moșiei, la Romanski, *op. cit.*, p. 286—291, 314 și 316. Băjenarii erau originari din satul Amberli, regiunea Adrianopol, și veniseră în vara anului 1830.

² *Ibidem*, p. 79—81.

³ *Ibidem*, p. 83, 309—311 și 316—318.

⁴ *Ibidem*, p. 86—88.

⁵ În noiembrie 1830, deci după publicarea « Așezămîntului », Romanski *op. cit.*, p. 220—221; vezi și alte plîngeri la p. 240—241.

⁶ *Ibidem*, p. 57—59, 84—86 și 90—96. Vezi și Constantin N. Velichi, *Așezămîntele coloniștilor bulgari din 1830*, p. 119.

⁷ Constantin N. Velichi, *Așezămîntele coloniștilor bulgari din 1830*, p. 119—135.

⁸ Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 162/1830, f. 378 și 393.

⁹ Arh. st. Buc., *Adm. vechi*, dos. 4 677/1830, f. 5.